



# EXPHIL–03

Oblig 1: Analyserende Tekst

Egil Furnes  
Seminargruppe: 105

Antall ord: 587 (664)

Navn: Egil Furnes

Oppgavenummer: 9.

Oppgavetekst: *Redegjør for Wikforss' oppfatning om hva kunnskap består av.*

Antall ord: 587 (664)

## Innledning

I denne analyserende teksten redegjør jeg for Wikforss' oppfatning av kunnskap, og hva det består av. Teksten vil bygge på 'Kunnskapsresistens', skrevet av Wikforss (2023), som del av boken 'Vite, være, gjøre' av Herman Cappelen (2023).

I følge Wikforss (2023), krever kunnskap at følgende tre kriterier er oppfylt, en person med kunnskap må ha (1) en *overbevisning*, (2) som er *sann*, og som (3) er basert på *evidens*.

## Hoveddel

Wikforss (2023) innleder teksten med å diskutere hvorvidt mennesker blir mer og mer faktaresistente – altså om mennesker i større grad blir motvillige til å tilegne seg tilgjengelige fakta. Bakteppet for denne diskusjonen av utfallet av presidentvalget i USA i 2016, hvor Donald Trump, en utradisjonell kandidat, ble valgt til tross for anklager om et dårlig forhold til fakta. Wikforss (2023) påpeker at befolkningen ikke nødvendigvis blir mer faktaresistent, men heller *kunnskapsresistent*. Med et direkte sitat, uttaler Wikforss (2023) at: "Vi er ikke blitt faktaresistente, vi er blitt *kunnskapsresistente*".

Med dette, mener Wikforss (2023) at befolkningen i økende grad lar seg *overbevise* av faktasom ikke er fakta, og med dette bygger sin kunnskap"observasjoner som ikke nødvendigvis er *sann* og med mangelden evidens.

Wikforss (2023) knytter igjen eksempler opp mot valget av Trump i 2016. Blant annet, uttalte en politisk tilhenger at hun ikke var overbevist om hverken klimaendringer eller evolusjonsteorien, at hun var *skeptisk*, ettersom de tross alt bare var *teorier*. Den politiske tilhengeren utviser med dette kunnskapsresistens, ettersom det ifølge Wikforss (2023) er vitenskapelig konsensus om både klimaendringer og evolusjonsteorien – ettersom *teori* i denne sammenheng er den mest grunnleggende betegnelsken på *vitenskapelige sannheter*. Utfallet av denne *skepsisen* til Trump og hans supportere har ifølge Wikforss (2023) utfall for den virkelige verden, hvor Trump ansetter en klimafornektertil å lede det amerikanske miljødirektoratet.

Wikforss (2023) bruker gjennomgående klimaendringer som en vitenskapelig sannhet for å eksemplifisere hvordan personer uttrykker kunnskapsresistens. Til tross for at en person er (1) *overbevist* om at klimaendringer er faktiske, trenger dette ikke å entydig bety at personen har kunnskap om dette. Ifølge Wikforss (2023) kreves det også at klimaendringer er (2) *sann*, som Wikforss (2023) antar er rett i teksten. Men, dersom en person skal ha *kunnskap* om klimaendringer, må denne *overbevisningen* også være basert på at (3) *evidens* om klimaendringer.

For Wikforss (2023), kan evidens bygge på enten hverdagskunnskap eller vitenskapskunnskap. Hvis det faktisk regner ute, vil det være *evidens* nok å enten ha blitt fortalt det av en venn, eller at man har hørt regndråper mot vindusruten. Så lenge man er *overbevist*

og det er *sant*, vil dette ifølge *fallibilisme* være grunnlag nok til å ha kunnskap om at det regner. Denne kunnskapen kan da motbevises av det Wikforss (2023) kaller *kullkastere*, altså ny informasjon som endrer hvorvidt *overbevisningen* er *sann*. På denne måten vil kunnskap være tidsavhengig, hvor kunnskapen må oppdateres ved kjennskap til ny informasjon.

## Avslutning

Wikforss (2023) redegjør for hva kunnskap er, med bakgrunn i tre punkter, hvor en person med kunnskap må (1) ha en overbevisning, (2) som er sann, og (3) som er basert på evidens. Wikforss (2023) peker på kriterier for *evidens*, hvor man både kan bygge på hverdagskunnskap og vitenskapskunnskap. I enkelte tilfeller kan en person ha kunnskap, som for eksempel praktisk kunnskap om hvordan man sykler en sykkel, eller hvilket vær det er utenfor, til tross for at dette ikke bygger på vitenskapelig litteratur.

Kunnskapsresistens kan medføre at personer ikke tror på klimaendringer eller evolusjonsteorien, til tross for at teoriene er underbygget av vitenskapelig *evidens*. Med dette, oppfordrer hun leserne til å utfordre sin egen kunnskapsresistens (Wikforss, 2023).

## Referanser

- Herman Cappelen, S. W., Ingdavid Thorsen. (2023). *Vite, være, gjøre*. Gyldendal.  
Wikforss, Å. (2023). Kunnskapsresistens. I S. W. Herman Cappelen Ingdavid Thorsen (Red.), *Vite, være, gjøre* (s. 78–99). Gyldendal.